

TEDENSKA SRIJKA

PRILOGA

DOMOVINI

Leto XIV.

V Ljubljani, dne 31. marca 1938.

št. 13.

70-LETNICA SLOVENSKEGA SKLADATELJA. Pretekli ponedeljek zvečer se je oddožilo »Celjsko pevsko društvo« s samostojnim koncertom izključno jubilejnih skladb v priznanju dr. Schwabovih velikih zaslug za slovensko glasbo. Rodil se je dr. Anton Sewab v št. Pavlu pri Preboldu dne 7. januarja 1868. Iz stare slovenske rodbine. Župnijski urad v št. Pavlu priča, da je bil pri Sv. Lovrencu na št. 1 rojeni praded l. 1663., vpisan kot Šwab. Oče se je naselil v št. Pavlu kot usnjak, posestnik in gostilničar. Že v mladostnih letih je imel Dr. Schwab izredno veselje do glasbe in dasi se je posvetil zdravniškemu poklicu, mu vendar žilica ni dala nikdar miru, da se ne bi ukvarjal z notami in da bi mu ne vrel iz prepolnega srca lepe melodije. Hubad je s svojim zborom »Glasbene Matice« krstil za dr. Schwaba posebno značilni skladbi »Dobro jutro«, »Zlata kangljica« s spremljevanjem orkestra. Prav vsak slovenski pevec pozna dr. Schwabovo »Slamico«. Njegova »Zdrava Marija« je ponesla slavo slovenskega pevstva med Hrvate, Srbe, Čeha, Nemce, Poljake in Francoze. Menda se res ne more ponasati nobena slovenska skladba s tako veliko popularnostjo kot baš dr. Schwabova »Zdrava Marija«. Njegove pesmi pojo danes vsi naši zbori z isto ljubeznijo, kot so svoj čas prepevali dr. Gustav ali Benjamin Ipavčeve. Svoječas je bil doktor Schwab v »Zborih« objavil važne dokumente o žitju, bitju in skladateljskem delu bratov Ipavčev. Kot zobozdravnik in sreski sanitetni referent v Celju je do vstopa v zasluženi pokoj vžival v vseh krogih najodličnejše spoštovanje. Naj bo preverjen, da mu vsi slovenski pevci in pevke iz srca želijo srečno in zdravo življenjsko jesen.

Matevž Bergleza.

DELO FRANA ZACHERLA. Ljutomerski Sokol se je nedavno oddožil enemu svojih najstarejših članov za njegovo nacionalno in kulturno delovanje. Prirodil je časten večer br. Franu Zacherlu, ki je 5. t. m. doživel 70 let. Številna udeležba je pokazala, kako ceni ljubomerska javnost delovanje tega moža. Govorniki so očrtali slavljeno več kakor polstoletno prizadevanje za prosvetno in posebej za glasbeno in nacionalno vzgojo v Ljutomeru in širši okolici. Slavljencec se je kot sin nižjega sodnega uradnika rodil v Feldbachu l. 1868. S starši vred se je preselil v Ljutomer. V Mariboru je študiral učiteljske. Zanimal se je posebno za glasbo. Učiteljeval je najprej v Cezanjevcih pri Ljutomeru, potem pri Mali Nedelji in spet v Cezanjevcih, dokler ni prišel naposled v Ljutomer, kjer je služboval 26 let do upokojitve. Povsod v teh krajih ni bil samo učitelj malih, ampak tudi odraslih in je neumorno oral ledino na prosvetnem in posebej glasbenem področju. Ustanovil je v Cezanjevcih Bralno društvo, učil kmetovalce umnega sadjarstva in ustanovil na vseh treh službenih mestih pevke zbere. Pol stoletja je Zacherl tudi član Čitalnice in celo vrsto let njen neumorni knjižničar. Zato ga je Čitalnica izvolila za svojega častnega člana. Ko se je leta 1903 ustanovil Murski Sokol, je bil Zacherl kot zavedec narodnjak in takrat še spreten telovadec v vrstah njegovih ustanoviteljev in ostal mu je zvest do danes. Za svoje nacionalno in prosvetno delovanje je dobil pred leti red sv. Save. Da bi ljubomerskemu slavčku potekel življenja večer sredi njegove družine v sreči in zadovoljstvu in ob zvokih večno mlade pesmi!

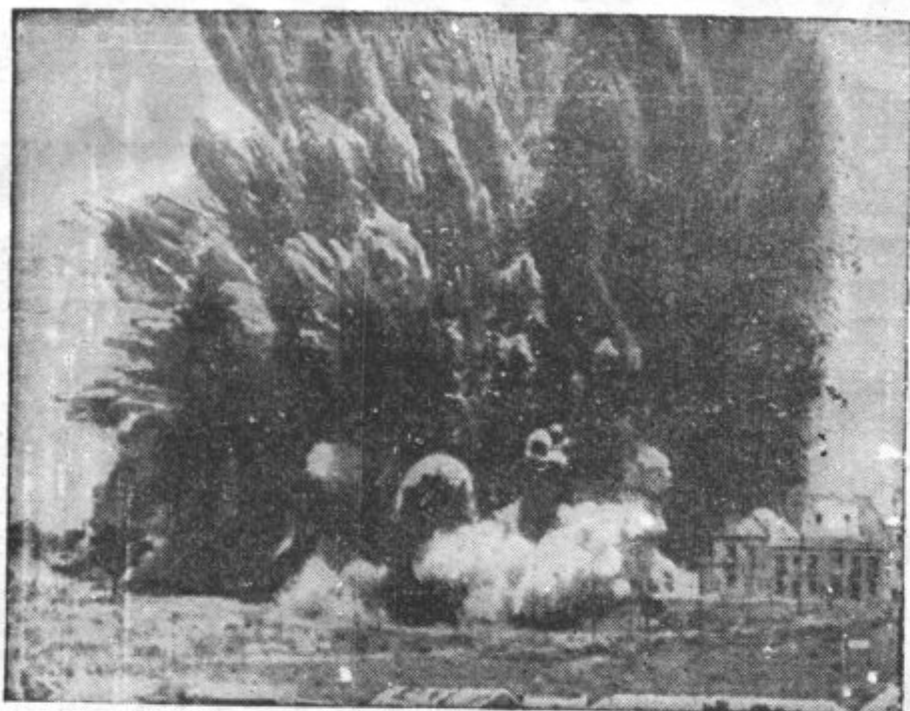
ZIVLJENJE MED ŽELEZOM IN PREPADL. Predsednik jeseniške »SKALE« g. Jože Čop je praznoval 30letnico planinskega udejstvovanja. Jože vedno visl med življenjem in smrtjo, bodisi pri delu v tovarni, ko okrog njega bliskovito skakajo žareče železne kače, bodisi visoko gori v nedostopnih stenah in drugih prepadih Julijskih Alp. Lepo število njegovih planinskih tovarišev že krije hladna zemlja. Postali so žrtve divjih velegorskih sten. Kot vodja reševalnega oddelka SPD je Jože že lepo število mrtvih spravil s skoro nedostopnih pečin in jih spremljal v dolino k večnemu počitku. Precejšnje število jih je, ki jim je v zadnjih trenutkih rešil življenje. Koliko noči je prečul v divjih stenah v mrazu, dežju, snegu in viharju, tega planinska kronika ne ve. Bil je priča pretresljivih prizorov, ko je svojem rešil edinega sina smrti, ali jim mrtvega spravil v dolino.

† **EMIL KRIŽNIK.** Šolski upravitelj g. Emil Križnik na Planini pri Sevnici je postal nedavno v starosti 56 let žrtev usodnega naključja. Na nevarni poti je padel tako nesrečno, da si je zlomil desno nogo. Prepeljali so ga v celjsko bolnišnico. Nastale pa so komplikacije in gospod Križman je izdihnil. Pokojni šolski upravitelj je bil doma iz Sevnice, vso svojo službeno dobo pa je deloval na Planini. Zaradi svojega blagega značaja in globoke srčne kulture je užival splošen ugled in veliko priljubljenost. Pokopali so ga na Planini. Zapustil je mater, ženo in dva sinova. Naj v miru spi!

ZAGORJANI V POČASČENJE ŽRTVE DELA. Tri žalostne sobote so se zvrstile v zagorski dolini. Trikrat je zagorsko nacionalno prebivalstvo spremlilo drage tovariše na njihovi zadnji poti. V soboto 5. t. m. smo spremili Blaža Kovača, 12. marca Slavojca Blažiča, 19. marca pa smrtno ponesrečenega Matevža Bergleza. Spoštovanje pokojnih je malokje tako doma kakor med Zagorjani. Vedno v velikem številu spremijo znance k zadnjemu počitku. Posebno veliko število ljudi vseh slojev pa izkaže zadnje čast onim, ki so se smrtno ponesrečili pri delu. Ko so ponesrečenega Matevža Bergleza položili doma na mrtvaški oder, ga je hodila kropiti ogromna množica ljudstva.

Najnovejše

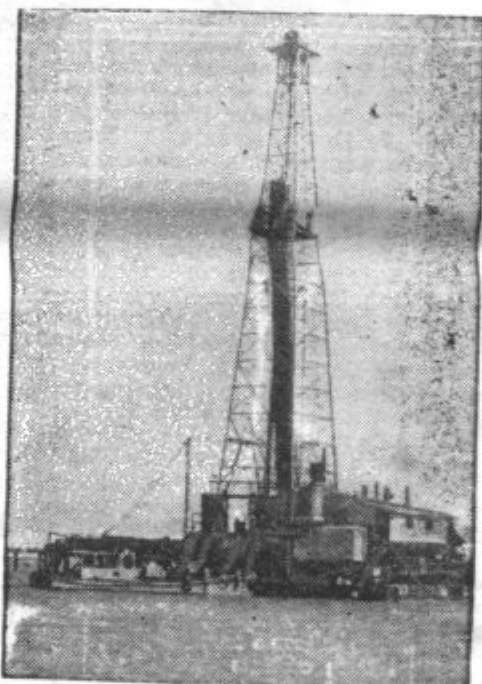
PETNAJST TON DINAMITA JE ZLETELO V ZRAK. Ta slika ponazarja nepopisno besnost španske državljanske vojne. V predmestju Madrida je stala tako zvana Casa Blanca, Bela hiša, ki jo je zasedla vojaška skupina 300 nacionalistov. Republikanci so jo hiše izkopali podzemski predor, nabili jamo s 15 tonami dinamita ter pognali petnadstropno poslopje z ljudmi vred v zrak. Učinek eksplozije kaže pričujoča slika.

PETROLEJSKA »VOJNA« V MEHIKI. Mehška vlada je podpržavila vse petrolejske vrelce, zaradi česar je nastalo hude razburjenje med inozemskimi lastniki teh vrelcev. Na naši sliki: prezident mehške republike Cardenas.

BOMBARDIRANJE BARCELONE. Po napadu sovražnih letal išče razburjena množica žrtve bomb.

S takšnimi napravami dvigajo petrolej iz podzemskih vrelcev v Mehiki.

GROZOTE DRŽAVLJANSKE VOJNE. Begunci iz španskih krajev, kjer divja bratomorna vojna vihra, se zatekajo na francosko ozemlje.

NARASLE VODE SO ODNESLE HISICO. Pri zadnjih poplavih v Kaliforniji je odneslo naraslo vodovje weekend hišico, ki jo vidimo na tej sliki, več sto metrov stran od kraja, kjer so jo postavili.

križem sveta

Zemljevid nove Srednje Evrope, ki se je spremenil znokrat še brez prelivanja krvi.

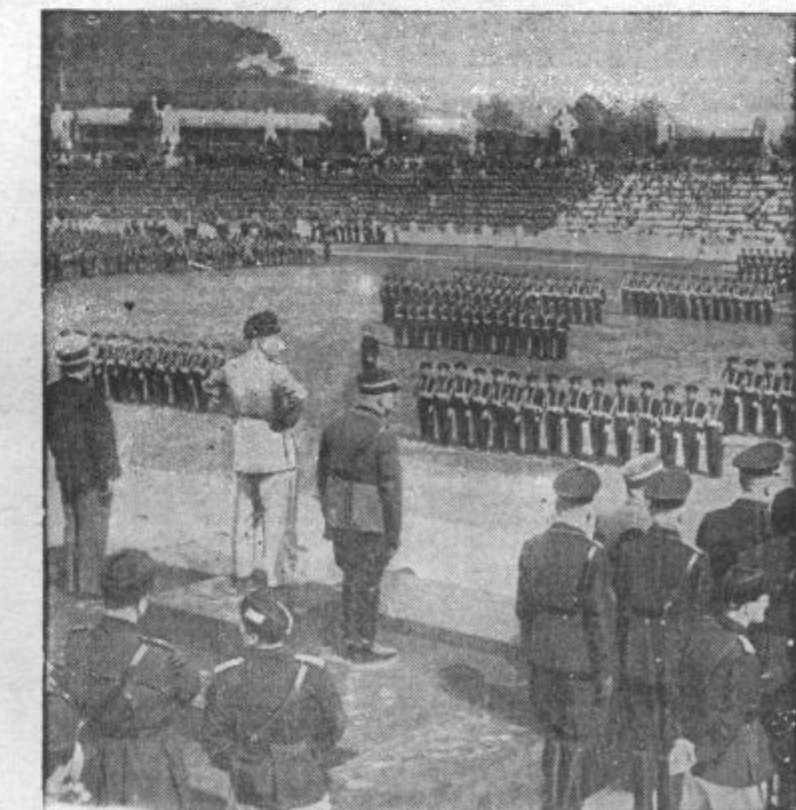
PREKOMORSKO LETALO. V Angliji so zgradili štirimotorni aeroplan, ki lahko napravi 4000 km brez vmesnega pristanka. Vozi se med Evropo in Ameriko s povprečno brzino 320 km na uro.

PEPEL SE VRAČA V DOMOVINO... Japonski vojaki z žarami, v katerih počiva pepel borcev, padlih na kitajskem bojišču.

PROTIZIDOVSKO ČIŠČENJE NA DUNAJU. Pod novim režimom v Avstriji se odpira židovskim trgovcem slaba bodočnost. Njih izložebo so nar. socialisti opremili z napisi, ki pravijo, da si židov nič ne žele.

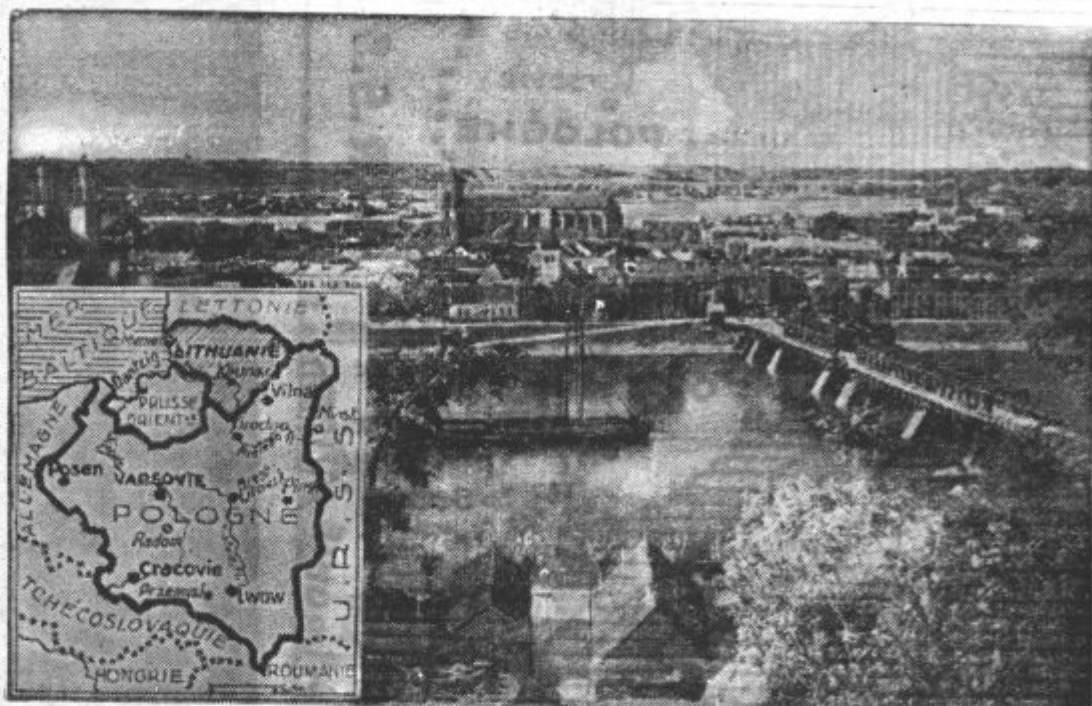

PRIJATELJSTVO RIM — BERLIN SE KREPI. Bivši nemški bojevniki, ki so obiskali Rim, prisostvujejo v navzočnosti Mussolinijev nastopu fašistične mllice.

Tedenska kronika

Litva se je morala ukloniti Poljski

Ker je litovska vlada pod pritiskom razmer sprejela ultimativne zahteve Poljske za vzpostavitev diplomatskih in trgovinskih odnošajev, so Poljaki preklicali vojaške ukrepe proti Litvi. Na sliki: Pogled na Kaunas, prestolnico Litve. Levi kot spodaj: Zemljevid Litve s Poljsko in soseditvom.

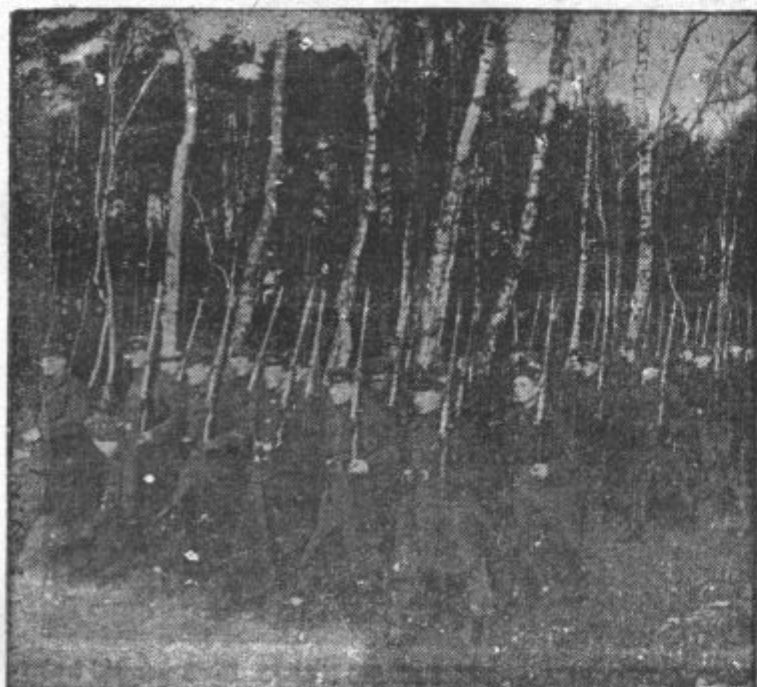
Mimohod poljskega pehotnega polka po katoviških ulicah.

Poljski maršal Rydz-Smigly

Prezident litovske republike Smetona.

Oddelek litovske pehote na manevrih,

POLJSKE DEMONSTRACIJE PROTI LITVI. Zborovanje Poljakov na javnem trgu v Vilni v navzočnosti poljskega maršala Rydz-Smiglyja.